

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓ HIVATAL

hová a *dolgozatok*
és *előfizetési pénzek*
küldendők:

Kolozsvár, Ref. Theologia

2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

z erdélyi ev. ref. egyházkerület „egyházi értekezlet“-e támogatásával

Szerkesztik:

Nagy Károly,

Vajda Ferencz,

ref. theol. tanár, felelős szerkesztő.

sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre . . . 1 korona.

Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára . 10 fillér.

Eljő a Megváltó . . .

Esaiás LIX. 20.

Az advent szó *eljövetelt* jelent. És jelenti a Jézus Krisztus eljövetelét. Már a keresztyénség első századaiban különös gondot fordítottak arra, hogy a Jézus születésének áldott emlékű napjére, a karácsonyra minél jobban előkészüljenek. Az előkészület idejére a karácson előtti négy hetet választották. Ez az idő, az adventi időszak. Református egyházunk is bevette, elfogadta az adventet, mert annak jelentőségét igen fontosnak találta keresztyén hitünkre nézve.

Ma advent első vasárnapja van. Kezdeté az egyházi évnek, melynek fordulópontjait a Jézus születése, halála, feltámadása és mennybemene-tele szabják meg. Mint az ébresztő hajnali harangszó: úgy cseng fülünkbe e napon a próféta reményteljes jóslata: *Eljő a Megváltó!* De a jóslat beteljesedésének feltétele is van, mert csupán *azoknak jő el*, mondja tovább, *kik megtérnek az ő bűneikből.* (Ésai. LIX. 20.)

Eljő a Megváltó! Két Ésaiás reményteljesen várt; ama Megváltó csupán a zsidó népnek lett volna Megváltója. Ezt a rabigában görnyedő népet kellett volna, hogy felszabadítsa a római császár uralma alól. Krisztus eljött. De, hajh, mily nagy lett a zsidónép csalódása, mikor Jézus ajkairól e szavakat hallá: *«Az én országom nem e világból való.»* (Ján. XVIII. 36). Mikor pedig megkérdezték, hogy hát mikor jő el az ő országa, azt felelte: *az Istennek országa ti bennetek van.* (Luk. XVII. 21.) Kevesen értették meg ezt a beszédet; de a kik megértették, hogy ő tulajdonképpen a *lelkeknek megváltója*: azok követték is. Boldogok voltak.

Tudjuk aztán, hogy Jézus életét e földön bevégezve, mennybe ment; a *felhő elfedi szemeik elöl.* (Csel. I. 9.) Várták, sokáig várták úgy a tanítványok, mint az első keresztyének, hogy a mennybe felment mester ismét visszatér közbük és diadalmaskodik az ő ellenségein. De oh, csalódtak, mert ők ismét testben való visszatérését várták, nem pedig az ő evangéliumának a lelkekben való diadalát. Sokan hinnének ma is a Jézus Krisztusban, ha őt testi szemeikkel láthatnák. De, mert Jézust testben nem látják eljöni: nem is hisznek benne. Tanításait nem fogadják be, inkább elmerülnek a testiség vétkes gyönyöreibe. Pedig, Jézus itt van. Ő maga mondá a búsongó tanítványoknak: *Ime én veletek vagyok minden napon, a világnak végéig.* (Mát. XXVIII. 20.)

Valóban, velünk van-e, *eljött e már mi hozzánk is a Megváltó?* — ez a kérdés. Keresztyénségünk csak úgy ér valamit, áldásait csak úgy érezhetjük, ha állandóan velünk van a Krisztus; ha örömben, bánatban, munkában, pihenésben érezzük az ő jelenlétét. Velünk van-e igazán? A kik a Krisztuséi, azt mondja az apostol, azoknak a Krisztus szerint kell járniok. Nézzük meg csak a világnak ábrázatját: oh, milyen más az, mint a Krisztus akarta, hogy legyen Békességet hagyott és ime, háborúság dúl a népek, nemzetek között. Ő maga példányképe vala a szeretetnek, s kik az ő nevében megkeresztelkedtek, gyűlölik egymást. Nemcsak hirdette, de ő maga cselekedte is a könyörületességet: de azért sok ajtótól megy tovább üres marokkal a szenvedő árva. Igéje, evangéliuma az erőnek, a vigasztalásnak beszéde volt: s mégis, mennyi elcsüggedt, kesergő szív van a világon. Azért jött, hogy felkeresse és megtartsa azt, a mi elveszett vala: mégis az em-

bernek nagy része vakon rohan a kárhozatba. A bűnösök szívébe még nem költözött be a Krisztus.

Mikor a Krisztus eljövételét várjuk: tulajdonképpen nekünk kell készülnünk, hogy őt méltóképpen fogadhassuk. Az adventi időszak tehát nem a Krisztusért van, hanem mi értünk. A Krisztus ugyanaz ma is, a ki tegnap volt: *Istennek Fia, kiben bűn és álnokság nem található.* (Ján. XVIII. 38) Mi pedig alá vagyunk vetve a testiség törvényének, a bűnnek. Nekünk van tehát szükségünk arra, hogy hozzánk jöjjön és bűneinkből megváltson. És a Megváltó bizonyára eljön. Igen ám, csak hogy ne higyjük, hogy a Krisztus eljövetele minden emberre nézve a váltság reménysége volna. Eljö a Megváltó, de csak azoknak, a kik bűneikből megtérnek. A váltság feltétele tehát: a *megtérés*. Térjete meg azért, és hozzátok is eljö, a ti szívetekbe is beköltözik a Megváltó.

Vajda Ferencz.

„A kolozsvári Vasárnap.”

(Válassz egy pápista támadásra.)

(Kilencedik közlemény.)

5. Az utolsó kenet.

Az utolsó kenet a pápás egyházban a haldoklók szentsége s akként hajtatik végre, hogy a pap a püspöktől megszentelt olajjal a haldokló szeméin, fülein, orrán, száján, tenyerein (papnál kezefejét) és lábain kis keresztet csinál, mivel rendszeren az érzékszervek adnak alkalmat a bűnre, vagy azok

szolgálnak eszközül a bűn végrehajtásában. A keresztalaku kenés azért van, mert Jézus Krisztus a kereszten szenvedett halálával szerezte meg az utolsó kenet kegyelmeit. E kegyelmek a következők: «Meggyógyítja a lélek sebeit, vagyis megszerzi mindazoknak a bocsánatát, melyeket a beteg már nem gyónhatott; aztán erőt ad a gonosz lélek ostromainak és kísértéseinek a legyőzésére és felbátorítja a beteget a közelgő halállal és a rákövetkező ítélettel szemben; végre megennyhi a betegség fájdalmait, sőt teste egészségét is megszerzi, ha az lelkének javára szolgál.»

Ágoston ur az utolsó kenet igazolására *Jakab V. r. 14 ére* hivatkozik. Ez a vers így szól: «*Beteg-e valaki tiköztetek? Hivassa az egyházi szolgát és imádkozzanak érte, megkenvén azt olajjal az Urnak nevébe.*» Jakab apostol e versben az utolsó kenet isteni eredetének igazolására *nem hivatkozik* a Jézus rendelésére, miní Pál apostol teszi, mikor az urvacsoráról szól. A pápás egyházat ez a körülmény egy cseppet sem veszélyezi. Azzal a furcsa állítással segít magán, hogy midőn Jakab így szól: «*megkenvén olajjal az Urnak nevébe*», nem akart egyebet mondani, mint ezt: «*megkenvén olajjal az Urnak rendeléséből.*» Tehát ezuttal is nem a megmagyarázás, hanem a belemagyarázás elvét követi. Nagyon természetes, hogy nem gondolja meg s nem veszi eszébe, hogy Jakab az idézett versben *nem a haldoklók részére kiszolgáltatandó szentségről szól, hanem egy valóságilag - az imádság által - feltételezett orvosszert ajánl a betegeknek nézve.* Ez az orvos szer az olaj volt, melyet abban az időben kiválóan hatásosnak tartottak. Az olajat átvette a pápás egy-

TÁRCZA

Esti ima.

*Jó Istenem, itt az este,
Elfáradtam a munkában:
Nyugalomra térek azért —
Vigyázz rám ez éjszakában.
Küld ágyamhoz angyalodat
Hogy őrt álljon itt mellettem,
Bűneimért, álmaimból,
Felriadni hogyan kelljen.
Ringass Jézus bölcső karján,
Az üdv ama fény vánkosán
A melyen van éjjel, nappal —
Boldogságom, csendes tanyám!*

Alsó-Sófalva.

Biró Dénes.

Elbeszélés Kálvin életéből.

V. rész.

Jókor reggel gondolatába mélyen elmerülve ült Pál, midőn egyszerre lábdobogások verték fel ábrándozásából. Két alak közeledett a börtön ajtajához. János nehéz és lomha járását könnyen meglehet különböztetni, de ki lehet a

másik? «Talán az az ösmeretlen alak, ki néhány nappal ezelőtt sebeimet oly szeretetteljesen békötözte; megpróbálok most szóba elegyedni vele — gondolta Pál.

Az ajtó feltárult; belépett a börtönőr, követve egy nő által. Az érkező nem volt senki más, mint Mari. Pál szótlanul bámult a leányra, először kételkedett, de midőn Mari őt üdvözölte, hosszú köpenyegét féloldalt toltá és a nagy kalapot, mely az arcát eltakarta levette: ösmerte fel édes testvérét. Hozzá akart futni, de nővére megelőzte, oda futott Pálhoz és átölelte. «Pál» — így szólt és zokogva kebelére borult — «szegény Pál»

János eltávozott csendesen, észrevette azonnal, hogy a két testvér egyedül akar lenni.

«Hogy jöttél ide?» — ez volt az első kérdés, mit Pál nővéréhez intézett, midőn magához tért kissé.

«Oh, oly sok mondani valóm van neked Pál. Oly sokat szenvedtünk te miattad, oly sok aggodást állottunk ki. Hallgass, elfogok neked mindent beszélni»

Mari leült, közel testvéréhez és elkezdte: «Midőn ti elmentetek, hogy tanítómesterünket, Kálvint, tudassátok a hazug Jacké árulása felől, azonnal titkos sejtelem vett rajtunk erőt hogy téged, avagy egyet közületek: baj fog érní

ház is, de «csalhatatlan» gyógyító erejéből kénytelen volt engedni, mert tapasztalta, hogy a nehéz betegek beolajozása gyakrabban vezetett halálra, mint gyógyulásra. Innen ered a pápista népnél az a felfogása, hogy utolsó kenetben részesülni s meghalni: ugyanegy dolog. Nem maradt fenn számára egyéb, mint egyfelől a bűnbocsánat azokra a bűnökre nézve, a melyeket a beteg már meg nem gyónhatott s másfelől az a természetfeletti varázserő, melylyel a gonosz lelket elűzi s bátorrá teszi a beteget a halállal szemben. De ezek a «kegyelmek» is oda lesznek, ha meggondoljuk, hogy a bűnöket egyedül az Isten bocsátja meg a Krisztus érdeméért s az nem fogja a halált megizlelni soha, a ki az Urnak szavát megtartja (János ev. VIII. 51)

Adár.

(Folytatása következik.)

Betegem.

Beteg vagyok, elfogy erőm,
Fáj mindenem, csontom, velőm,
Fejem kábult, lázas, hideg,
Ajkam cserép, hévtől eped.

Vágyom édes álmom után:
Pihenni egy perczig csupán.
Pillám nehéz s még sem alszom,
Az éjjelt végig virasztom.

Nem tudtunk lefeküdni, mindnyájan fennmaradtunk. Feszült figyelemmel hallgattunk minden kis neszre, a mely kívül hallható volt. A midőn valami lábdobogást hallottunk, azt hittük, hogy te érkezted meg; de perczek, órák teltek el és te . . . nem jöttél. Iszonyatos éjszaka volt ez reánk nézve.

Végre, csakugyan közeledő lábdobogást vetünk észre. Reménykedésünk újból feléledt; hirtelen kopogás hallatszott az ablakon; apám kinyitotta és ki állott ott? . . . Kálvin; — de egyedül. Azonnal sejtettük, hogy mi történt. Kálvin gyorsan bejött; a fáradság annyira kimerítette, hogy egy széken összeesett. Látni lehetett rajta, hogy nagyon sietett hozzánk. Vártunk egy pillanatra, míg Kálvin magához tért, midőn aztán elbeszélte a szomorú történetet, hogy ő kényszerűségből megmenekült és te, Ferenczcel és Henrikkel, börtönbe kerülnéltek.

Pál zokogott. Félelemmel gondolt arra a pillanatra.

Mari folytatta:

«Kálvin elbeszélte nekünk, hogy még alig érkezett a szűk utcza sarkához, midőn valami leesett test koppanását hallotta. Először visszaakart térni, mivel attól tartott, hogy titeket dobtak le e magasságból; de midőn a durva Mórinnak parancsoló hangját hallotta, hogy titeket kötözzenek meg;

Jövel Atyám, én Istenem,
Te állj hozzám, Te légy velem.
Szenvedtem már sokat-sokat,
Könyítsd rajtam a kínokat.

Jövel Atyám, segíts, gyógyíts,
Vigasztalj meg és bátoríts,
Kötözd be a fájó sebet,
Hadd áldjam szentséges neved.

Vagy, hogyha már végem közel,
Uram, akkor is Te jövel.
Ne késs soká, jövel hamar,
A lelkem már békét akar.

Nyisd föl előttem a kaput,
Hová az igaz fia jut,
Ne vond meg a kegyelmedet,
Add meg az örök életet!

(Szentleányfalva.)

Juhász Sándor,

Kegyesség útja.

„Ne hagyj el — jó anyám!”

Szeretem az utazást és az évnek egy részét külföldön töltöm. A mult nyarat a Rajna vidékén és dél Franciaországban töltöttem. Utazá-

oly gyorsan, a hogyan lábai birták, hozzánk futott, hogy segítséget nyerhessen.»

«Induljunk azonnal utra» — mondá Kálvin — hátha megtudnánk még a barátokat menteni.»
«Hány katonája van Mórinnak?» — kérdezte apám.

«Tizenkettő körülbelől»

Apám fejét rázta; «nem menthetjük meg többé őket, meghaltak ők reánk nézve» — mondá. U, Pál, e szavak tör döfések voltak szivembe; azonnal elhatároztam, hogy megmentelek benneteket, ha még életembe kerül is. Elhatároztam minden lehetőséget megpróbálni. Atyám tanácsolta Kálvinnak: fusson tovább azonnal, mert gyanította, hogy lakásunkat körülzárják és átfogják kutatni.

«Én» — legyen hála az Urnak, szólott Pál — «hí maradtam; a fekete emberek kizsárolása nem ért semmit»

«Szegény Pál» — mondá Mari — mennyit szenvedtél. U, bárcsak megbosszulhatnám e vérszomjuhozókat, . . . de fájdalom, én gyenge nő vagyok!»

«Az enyém a bosszu — mond az Ur — Én fogom őket megbüntetni. Mi nem bosszulhatunk Mari»

U, te még mindig a régi vagy Pál; igen, a régi; igazságod van, nekem nem szabad így beszélnem; de folytatom tovább az elbeszélést:

«Kálvin vonakodott először, nem akart me-

som azonban, — kissé kellemetlen eseménnyel végződött.

Dél-Franciaország egy nagyobb városába akartam indulni és előre sürgönyöztem a hotel bérlőjének, hogy tartson fenn egy szobát részemre. Megérkeztem és a hotelhez hajtottam. Nagy csoport embert találtam a szálló előtt, — kik igen élénken beszélgettek, — de ügyet sem vettem rájuk. Beléptem és nem kis meglepetésemre a vendéglős e szavakkal fogadott:

«Nincs szoba önnek, — jobb lesz ha más hotelbe hajtat!»

«Nem megyek sehová — válaszoltam határozottan — nézzen csak utánna és keressen helyet nekem.»

«Jó — keresek» — válaszolt a vendéglős — gunyosan elhuzva ajakát és elsietett.

Azalatt én vacsorát rendeltem s már szinte elfogyasztottam, midőn a vendéglős visszatért, jelentvén hogy van egy üres kis szoba a 3-ik emeleten és ha elfogadom azonnal rendbe hozatja. Miután más nem volt el

kellett fogadnom. Fel is hurczolkodtam nemsokára. Nagyon csinos kicsi szoba volt, gázfény mellett ragyogó tisztának látszott minden. Minthogy el voltam fáradva, mindenekelőtt a lefekvésre gondoltam. Szokásom szerint először átvizsgáltam a szobát. Benéztem az ágy alá, a szekrényekbe: nem rejtőzik-e ott valaki? Miután e tekintetben megnyugtattam magamat, — a gázt égve hagyván, nyugalomra tértem. Csakhamar elaludtam. De, — nemsokára — kétségbeesett kiáltás reszkettette meg a levegőt: «Ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!» Halálra rémülve ugrottam ki ágyamból, ijedten néztem szét, de ime

— minden csendes volt, nem láttam senkit. Ismét körül jártam a szobát, benéztem minden zugba: nem volt senki. Minden azon rendben volt a mint hagytam. Az ajtó is be volt zárva. Gondolkozni kezdtem. «Csak álom volt az egész». Vigasztaltam magam. S mivel az utazás miatt nagyon fáradt voltam, csakhamar elmúlt izgatottságom s mély álomba merültem ismét. Csak néhány

Makkai Zsigmond, országgyűlési képviselő.

nekülni addig, míg ti a Mórin kezei közt vagytok, de apám rábeszélte. Elbeszélte neki, hogy életét hasztalanul ne áldozza fel, mivel neki szüksége van az életre nemcsak magáért, de másokért is, mert az Ur világosan megmutatta, hogy ő vele nagy dolgot akar elvégeztetni. Kálvin végre engedett; elkészítettünk mindent az utra. Hogy a menekülés biztosan sikerüljön, okvetlen szükséges az átöltözés, mivel nappal az üldözők azonnal felismernék. Hanem ezen könnyen segítettünk. Kálvin levetette felső ruháját és felvette atyánk nadrágját és rokkját. Azután egyik vállára vetett egy ásót, a másikra egy fehér vászon zsákot, a mibe kevés eledel volt ebédre: s úgy nézett ki, mint egy kertészlegény. Ha Mórin kiküldte nyomozni spionjait, tudom bizonynyal, hogy Kálvint nem ismerték fel.

Igy elkészülve, elhagyta Kálvin lakásunkat. Még éjjel volt, midőn elvonult. «Mondják meg Pálnak», — ezek valának utolsó szavai — «nagy hálára kötelezett le engem. Nem vagyok képes ezt lerónni. Az Ur fog azért meghízetni, mit érettem tett. Megyek Franciaországba; néhány hónapig valószínűleg Poitierben maradok, innen pedig Bazelbe térek. Remélem, hogy találkozunk még. Boldogságot; az Ur legyen mindnyájokkal!»

Óh, csak követhetném — kiáltott Pali — «oly szívesen mennék veled, bármily nehéz is lenne utunk.»

«Hallgass tovább, még nem tudsz mindent, Pál. A hogy Kálvin elment, siettem a városba, az öreg Brüssel lakásához. A mint megérkeztem, kopogtattam az ablakán, mire az öreg remegve és félve kinyitotta, s kérdezte mit akarok?»

«Brüssel» — mondtam én — akar-e segíteni nekem, testvéremet és ha lehetséges barátjait is megmenteni?»

«Ostoba gyermek» — volt a felelet — «mire való az a hiábavaló fáradság. Emberi hatalom nem képes őket megmenteni.»

Türelmetlen lettem, gondolod bizonynyal és kérdezem: «Beszélhetek testvéremmel, legalább egy perczig is?»

«A börtönőr testvérem» — mondtá Brüssel, — megnézem, ha tehetek-é valamit érdekedben. Azonban kételkedem.

Birtha József.

(Folyt. köv.)

perczig aludhattam, fülembé csengett ismét a rémes sikoltás: «*Ne hagyj el jó anyám, ne hagyj el!*» Ismét felugrottam, de most már hamarabb legyőztem félelmemet, látva hogy nincs senki a szobában. Lassanként lecsendesedtem s ismét ledőltem. Nyugalmam csak oly rövid ideig tartott, mint azelőtt. A szivettépő kiáltás ismét fölébresztett: «*Ne hagyj el jó anyám. — ne hagyj el!*» Szükségtelen elmondani mennyit szenvedtem az éjszakán. Csak a reggel vetett véget kinaimnak. Hat óra felé kopogtatott a szobaleány és én örömmel nyitottam ajtót neki. «Hogy aludt aszszonyom?» ez volt az első kérdése a mint belépett.

Nagyon sokat szenvedtem! — válaszoltam teljesen megtörve.

A szobaleány kendőjébe takarva arcát zokogva mondá:

«Kértem a vendéglőst, ne tegye önt ide. Tegnapelőtt egy ember halt meg e szobában *delirium tremensben*.* Ugy kiabált szegény, hogy az egész épületben hallhatták. Mindegyre csak azt kiáltotta: «ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!» A szegényt kevéssel azelőtt szállították el, hogy ön ide érkezett, azért gyűltek annyian az ajtó elé.»

A történet teljesen lezajlott. Kértem a szobaleányt maradjon velem míg felöltözöm és kihurczolkodom. Most már nem tudtam volna egy pillanatig sem egyedül maradni abban a szobában, melynek falai egy megbomlott léleknek kétségbeesztő kérelmét viszhangozzák. Rohantam az állomáshoz s nemsokára elhagytam a várost. Sok utas volt szakaszomban, de nem tudtam szólani egyikhez sem. A vidék egy csöppet sem érdekelt. Az én gondolataim ama szerencsétlen ember körül forogtak. Folyton fülembé csengett a kétségbeesztő kiáltás: «ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!». Nem ismertem, nem is hallottam róla körülményesen semmit, — de elgondoltam magamban élettörténetét. Egyetlen fiú volt; elkényeztették, sokat elnéztek neki, nem tanították Jézus parancsaira, nem figyelmeztették a veszedelemre, mely lelkét környékezte. Pénzt kapott bőven, — de lelki oktatást szűken. Rossz társaságba elegyedett, — sülyedt rohamosan lennebb és lennebb. Az édes anya kérte — rimánkodott, — mind hiába, — késő volt, nagyon késő. A szeretett fiúnak elvette eszét az ital és sirba fektette. De nem tudott nyugodtan meghalni. Ez a bűnösök közös sorsa! Elborult lelkében is viszhangoztak a jó édesanya szavai. Most már kész lett volna szót fogadni, most már kétségbeesetten kéri segítségét, — de késő, — késő a bűnbánat a halál kapujában. Jól mondja a szentírás, hogy «*a kik gonoszságot vetettek, ugyanazt arattak*»

Ezen gondolatokkal tépelődve érkeztem Párisba. Barátnőmhöz hajtottam, kinek a külvárosban van csendes kis lakása. Röviden megvacsozáztunk és én szobámba tértem. Kimondhatlanul jól esett, hogy most már magamra lehettem. Most már imádkozhatom, megnyugtathatom lelkemet! Istennek csodálatos dolgait nem értem, de ő kegyelmes volt mindig hozzám. Felnyitottam utitás-

* Veszélyes betegség; mely a mértéktelen szesz ital ivásából származik.

kámat, elővettem azt a csinos kis könyvet, melyet legutóbbi pesti tartózkodásom alatt vásároltam. A kis könyv czime: «*Az imádkozónő.*» Közelebb ültem a lámpához. Egészen felújult, megnyugodt lelkem mig imádkoztam. Imámba foglaltam az én kedves bérczes hazámat. Imádkoztam rokonaimért, barátnőimért és mindazokért a tiszteletre méltó református hölgyekért kiket gyermekekkel áldott meg a jó Isten. Imádkoztam, hogy adjon nekik Isten bölcs szívet, hogy gyermekeik lelkére is gondot viseljenek. Imádkoztam, hogy sohase hangozzék házuk falai között az elveszett fiu ama kiáltása: «ne hagyj el jó anyám, — ne hagyj el!» Mert jól mondja a szentírás: «*Keressétek a jót és nem a gonoszt, hogy éljete; — vigyázzatok és imádkozzatok, mert nem tudjátok mikor jő el az idő.*»

Erdélyi Laura.

Különfélék.

A két kereszt.

Egy embert megajándékoztak a becsületrend keresztjével, a mi a legnagyobb kitüntetés. Alig tűzte fel gomblyukába a piros szalagot, midőn egy távirat hírül adta neki, hogy szeretett nőtestvére meghalt. Szomorodott szívvé sietett a temetésre s midőn hazatért, egy csomó levelet talált asztalán. E levelekben némelyek üdvözölték őt, hogy oly nagy kitüntetésben részesült, mások pedig őszinte fájdalomukat fejezték ki a nagy csapás felett, mely testvére halála által érte őt s a mely bűnbánatba borította szívet. A sok levél között talált egy egyszerű névjegyet is, mely azonban a legtöbbet beszélt s a melyen a következő szavak állottak: «*Mind a két keresztért.*»

Kétféle kereszt van e világon: *dicsőséges kereszt és fájdalmas kereszt.* Az egyik ritkán jár a másik nélkül. Az igazi keresztény ember, csak egy keresztet visel: a Jézus Krisztus keresztjét. E kereszt a legfájdalmasabb, de a legdicsőségebb kitüntetés is. Viselitek-e e keresztet, kedves olvasóim?

* * *
A hívő lélek türelmes a csapások között, — mivel szeret.

A ki állhatatos a türelemben, annak birtokában van a szeretet is; mert a szeretet türelmes, — mondja az apostol. A szerető ember eltűri, zúgolódás és kesergés nélkül, a csapásokat, melyeket az Ur küld reá. Az isteni bölcsesség rendesen azokat teszi súlyos és nehéz próbára, a kikkel közli a szeretet ajándékát. «*Megdorgálom és megbüntetem azokat, a kiket szeretek.*» mondja az Ur. Szeretet nem létezik a türelem gyakorlása nélkül; a türelem, leghatalmasabb izma a szeretetnek; a türelem mutatja meg azt, hogy valamely lélek csakugyan szeret-é?

A hitetlenek bosszankodva viselik a csapásokat; sokan megadással türik el azokat, de a kik igazán Isten gyermekei: hálával fogadják azokat.

Francziából: ifj. Bartók György.

Hazai krónika.

1901. nov. 25.

A képviselőház az elmúlt két héten keresztül, a királyi trónbeszédre adandó válaszfelirati javaslatokat tárgyalta. Mindenik párt a magáét tartja legjobbnak és a szónokok is beszédeikben ezt bizonyították. A *szabadelvű* párt felirata azt mondja, hogy Magyarország csak közös-ügyes alapon emelkedhetik. A *függetlenségi* 48-as, Kossuth-párt ezzel szemben azt javasolja a királynak, hogy szakítani kell Ausztriával, s meg kell teremteni az önálló Magyarországot: addig nem lesz boldog a magyar nép. Nem ott a baj, hangsúlyozza a *néppárt*, hanem ott, hogy miért hozták be a polgári házasságot. Ha polgári házasság nem volna, baj se volna. El kell törölni, arra kéri a Felsőget, a polgári házasságot, s az országot úgy kell kormányozni, a mint a kath. püspökök mondják: akkor áll be csak az aranykor. Általánosságban szólva, minket egyházi szempontból, a Kossuth-párt felirata érdekel legjobban. Ebben van egy pont, mely így szól:

A hazánkban lakó összes vallásfelekezetek szabad fejlődését óhajtjuk. A felekezetek nyugalmanak és egymás közötti békés viszonyának fenntartása állami érdek.

Az 1848. évi XX. törvényzik végrehajtását nyomatékosan sürgetnünk kell, mert ettől várjuk, hogy a tökéletes egyenlőség és viszonyosság alapján a vallásfelekezetek békéjét állandóvá tegye és megelégedésüket megteremtse.

A vita folyama alatt *Győrffy Gyula* és *Bornemissza Lajos* szemére is veti a néppártnak, hogy izgatásaival állandóan veszélyezteti a felekezetközi békét. *Kecskeméty Ferencz* (ref. pap) pedig sürgeti, hogy az állam hajtsa végre az 1848. évi XX. törvényzikket. Pártolja a Kossuth-párt felirati javaslatát, mely ennek végrehajtását tüzte zászlójára.

A vita még foly.

Termények ára ssász év előtt. A budapesti ujság most száz éve megjelent száma felsorolja az 1799. évi december hónapi gabonaárakat, egy pozsonyi mérőre kiszámítva. Rövidség okáért csakis a legalacsonyabb és legmagasabb árakat, iktatjuk ide. Eszerint egy pozsonyi mérő buza ára volt: Temesváron 1 frt 63kr., Sopronban 2 frt 30 kr. Elegyes buza Ó Aradon 40 kr. Zágrábban 1 frt 36 kr. Rozs Debreczenben 34 kr. Sopronban 1 frt 54 kr. Árpa Debreczenben 24 kr., Sopronban 1 frt 30 kr., Zab Debreczenben 24 kr., Károlyvároson 1 frt 30 kr. Tengeri Miskolczon 30 kr., Zágrábban 2 frt. Vajjon könnyebb volt-é akkor az élet?

A király ajándéka Kolozsvárnak. A prágai várkapitányság a király rendeletére elküldte Kolozsvárra a Prágában levő Szent-Györgyszobor természetes nagyságu gipsz-másolatát. A király ezt a másolatot az Erdélyi Országos Muzzeumegyesületnek ajándékozta. Az eredeti szobrot 1376-ban Kolozsvári Márton és György kolozsvári ötvösök készítették. A Muzzeumegyesület meg fogja köszönni a király szép ajándékát és azt tervezik, hogy a szobrot ércbe fogják önteni

Kitüntetés. Ő felsége a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére Tót József debreczeni ev. ref. főgimnáziumi tanárnak a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz Józsefrend lovagkeresztjét adományozta.

Magyar ellenes tüntetés Romániában. Bukarestben nov. 22-én emlékünnepet tartottak *Mihály* vajda emlékére. Az egyetemi ifjuság mise után egetverő kiabálásba tört ki Magyarország ellen. *Föl románok! Románia a Tiszáig terjed! Le a magyar-zsidó tatár fajjal!* Lám így szeretnek minket a mi oláh atyafiaink. Ha lehetne elvennék még országunkat is. De megóv a marok Istene, nekik pedig megfizet rútv gyűlölségöért.

Világkrónika.

Bécsben örsött magyar kincsek. Budapest főváros közgyűlése kérést intézett Széll Kálmán miniszterelnökhöz, hogy eszközölje ki Ő felségénél a Bécsben levő magyar vonatkozású kincsek kiadatását és hazaszállítását. A bécsi muzeumokban, könyvtárakban ugyanis, sok magyar ékszer, fegyver, könyvek, kéziratok találhatóak. Ezeknek kiadását és hazaszállítását kéri igen helyesen a főváros.

VII. Edwárd koronázása. Londoni jelentés szerint Anglia fővárosában nagyban készülődnek a király koronázására. Albert herceg, Viktória királyné férjének koronáját e napokban a többi királyi koronázási jelvényekkel együtt kivették a lepecsételt ládából, hogy VII. Edwárd koronázására földszítsék. Azt tervezik, hogy az angol kincstár legbecsesebb drágakövéit, a Kohinoort, a világ egyik legnagyobb és legértékesebb gyémántját, a koronába illesztik. A koronázási ünnepek igen fényesnek ígérkeznek. A király a legjobb egészségben van és teljesen jól érzi magát. A londoni lapok legalább nap-nap után ezt írják.

Vilma, hollandiai ref. királynő beteg. A lapok azt írják, hogy idő előtt lebetegedett. Az orvosok nyilatkozata szerint nagy veszély nem fenyegeti a királynő életét; de hathetét kénytelen mégis ágyban tölteni.

Óriási bányasserencsétlenség. New-Yorkból jelentik, hogy a Smuggler-Union aranybányának egyik tárnája kigyuladt. Az égő tárnában kétszáz munkás volt, de sikerült kimenekülniök harmincz kivételével, akikről azt hiszik, hogy odavesztek.

Mai képünkhöz.

Az ákosfalvi kerület országgyűlési képviselőjét mutatjuk be mai képünkkel olvasóinknak. E hirt, hogy az ideai képviselőválasztások alkalmával egy egyszerű székely embert választottak be az országházba: tudják már talán olvasóink mindnyájan; ez az első eset 1867 óta, mióta a nép választja saját kerületeiből a képviselőit, hogy

egy igazán népképviselő bejusson az országába Makkai Zsigmond Kossuthpárti képviselő, egyszerű, jámbor, jóra való székely gazda, vallásos kálvinista ember, kit környezetének szeretete, ragaszkodása emelt arra a magas polczra. miről Makkai — ma már nagyságos képviselő ur, — ezelőtt nem is mert álmadozni. Mint Boczkó Madaras falubirája, tekintélyben állott még a vidék földesurai előtt is, mert becsületes, tisztességes minden eljárásban, tettében és szavában egyaránt. Nem nagyozolási hóbort ragadta őt el, midőn fellépett kerülete képviselője gyanánt, hanem a nép rajongó szeretete megnyilatkozásának engedett, midőn a kitüntetés elfogadta. Nem nagy műveltségű, avagy tudomány Makkai, de értelmes székely ember s betölti a helyét a képviselőházban úgy, mint sok kitüntetés után vágyódó, de annál kevesebbet érő és tevő képviselő. De, mint hírlík Makkai nem sokáig örülhet a «nagyságos képviselő títulusnak.» Megválasztását megtámadták; hogy mi fog történni? — a jövő titka. Lám, a szegénynek még a szerencséje is szegény.

Egyházi élet.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerületi közgyűlés. Nov. hó. 0—23 napjain tartatott a kálvinista Rómában, előkelő világi és egyházi tagok élénk részvétele mellett A kálvinista egyháznak oszlopos tagjai Tisza Kálmán, György Endre, Szabó Károly az első betegsége miatt, az utóbbiak különböző okok miatt, nem jelenhettek meg A gyűlést az ősz Áron püspök gyönyörű imájával és rövid beszédével nyitotta meg. Fáradhatatlan vándor; 86 esztendő vállain és még mindig ifjui élénkséggel végzi sok és fontos feladatát. Kiemelkedő pontjai voltak a gyűlésnek: a debreczeni főiskola korszerű fejlesztése ügyében tett intézkedések; a zsinatra előkészített indítványok; az iskolák államosítása ellen való intézkedés; közalapi kérvények tárgyalása, tanító-képességi vizgákról való jelentés stb. Három napon folyt a tanácskozás gróf Dégenfeld József és Kiss Áron püspök elnöklése mellett. Első nap a méltóságos gróf, vendégei gyanánt látta a gyűlés tagjait; második nap pedig ősz püspökünk vendégszerető házában gyűltek össze a tanácskozók, mikor is a házigazdát élénk óvácziókban részesítették.

Kiss Áron ünnepeltetése. Kiss Áron, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspöke, nov. 23-án töltötte be életének 86-ik évét. A kerület közgyűlésén kívül meleg ováczióban részesült még a püspök az általa adott ebéden is, ahol a kerület és a város előkelőségeinek színe java volt jelen. Az ebéden számos felköszöntő hangzott el legnagyobb részben az ünnepeltre. Isten éltesse az ősz püspököt még számos éven át!

Angol egyházak jövedelme. Az angol egyházi szervezetek között a legnagyobb és a legtekintélyesebb az angol egyház. Ennek évi jövedelme alapítványokból, földbirtokból és a hivek járulékaiból 115,080.000 korona, a mihez önkéntes adományok révén évenként még átlag 150,120.000 korona járul, vagyis az egész jöve-

delem 265,200.000 koronát tesz ki. A baptisták és az independensek évi bevétele 2,000 000 korona, a wesleyenusoké 30,000.000 korona. A presbyterianusok egyházának jövedelme, noha a hivek száma csak 258.000, 5,231.420 koronát tesz ki. Az üdv hadseregének pénztárára évenként átlag 1,200.000 korona folyik be, a 120.000 főre menő zsidóság egyházi budgetje pedig 3,000.000 koronát tesz ki Angliában tehát évenként összesen 380,000 000 korona jut egyházi czúlokra.

Páduai „szent” Antal. E czímen kiadott naptárt bocsátott a «Stefáneum» nyomda a közönség részére. A katolikusok által «szentnek» nevezett férfiú tiszteletét akarják e naptár által terjeszteni Magyarországon. Minékünk nem sok mondani valónk van ehez, elég lesz annyit megjegyezni, hogy jó lenne már a pápista atyafiaknak fennhagyni a népnek illetően való butításával. Szent egyedül Isten és az ő fia Jézus Mi emberek, — mindnyájan bűnösök vagyunk. Fájdalom, hogy ezt a pápisták nem akarják megérteni s bűnös embereket dicsőítenek, s vezetnek félre lelkeket ilyen közleményekkel. Szent Ferencz III. rendjéről szóról-szóra ezt írják:

«b) Az isteni Megváltó megadta Szent Ferencznek azon kegyelmet is, hogy minden évben, halála évfordulója napján (okt. 4.) mindazon gyermekeket, kiknek még a tisztítótűzben szenvedni valójuk van, ezen a napon a paradicsom örömeibe vezethesse. Mily szerencsés és olcsó tűzbiztosítás!»

Páduai Szent Antal könyvéről pedig ezt: «Ez az intézmény, — melyet szent Antal Toulonban, a hátsó kis boltban maga létesített — ebből áll:

«Midőn valaki a mi Szentünk által valamely testi vagy lelki kegyet óhajt nyerni, ígér neki egy bizonyos mennyiségű kenyeret vagy pénzt a szegények javára. Ezen kérését és ígérését levélbe is foglalhatja és akkor azt a Szent lábainál elhelyezett gyűjtőszekrénybe helyezi. Épp oly hathatós azonban a szóbeli kérés és ígérlet is (leveleket inkább vidékről küldenek.)»

«Elég — folytatja — ismétlésbe esvén, ha páduai Szent Antal szobrát vagy képét a templomban (kápolnában, iskolában (!) vagy a kath. kör helyiségében) szembetűnően elhelyezzük, úgy hogy a közönség könnyen hozzáférhessen és közelében helyet foglalhasson. A szobor vagy kép alá egy gyűjtő-perselyt teszünk az adományok befogadására. Esetleg egy levél-gyűjtő szekrényt is. Ennyi az egész.»

Már bocsánatot kérünk, de úgy hiszszük, a szentekkel való levelezésnek s a «szerencsés és olcsó tűzbiztosításnak» ez a módja a római katolikus hivek közt sem lehet alkalmas a vallási érzület ápolására, hanem csak legfeljebb rovására. És, hogy ismétlésbe is bocsátkozzunk, a nép butítására.

Vegyes hírek.

Hogyan étkesik a török szultán? Egy francia újságíró a török szultán étkezéséről a

következő érdekes apróságokat beszéli el: A szultán kenyerét francia szakácsa süti s mihelyt megsütötte, burokba zárja és ezt lepecsételi. A pecsétet az uralkodó étkezés közben sajátkezüleg töri fel. Ez a rendszabály: védekezés a méreg ellen, mely a keleten folytonos réme az uralkodóknak s a török történelemben a selyemzsinórral azonos szerepet játszik. A császári palotában különben ügyelni kell arra, hogy gyilkosságról, vagy merényletről a szultán jelenlétében szó ne essék. Ez szerfölött megrázza a hatalmas padisah idegeit. A török ujságok hirei szerint tehát Carnot elnök idült gyomorbajban pusztult el, Mac Kinley baleset áldozata lett és Umberto király halálának oka makacs torokbaj. Abdul-Hemid szultán étkezés közben telivér keleti uralkodó. Etelét minden miniszternek meg kell kóstolnia, italából minden vendégének kell innia néhány csöppet. A miniszterek étkezés közben szörnyű nagy tisztelettel viseltetnek uruk és császáruk iránt. Tekintettük örökösen a padisah arcán csüng, szinte lesik parancsait és ha haragos a nagyur tekintete, meghunyászkodva vonulnak az asztal tulsó végére.

Lónyay Elemér grófné. Néhai Rudolf trónörökös özvegyét, tudvalevőleg gr Lónyay Elemér vette nőül. A napokban járt Lónyay Elemérné férje Zemplénmegyei birtokán, mikor is

Sátoralja-Ujhelyen az alispán fogadta. Az üdvözlő beszédre a grófné így válaszolt:

— Mindnyájoknak, kik eljöttek engem Zemplénben üdvözölni, legszívélyesebben köszönetet mondok a szép fogadtatásért. Már gyakran volt alkalmam a magyarok iránt táplált érzelmeimet kifejezni, melyeket anyám, mint magyar királyi hercegnő oltott belém. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ismétljem, miszerint mélyen szívembe van vésvé a szeretet ezen lovagias nemzet iránt, mely örömben és bánatban mindig hűségesen velem érzett és melynek királynéjává egykor lenni annyira örültem. Isten mindenható bölcsessége másként rendelkezett. Ma engem itten nemesak, mint volt trónörökösnejüket, de mint a haza egyik fiának nejét is üdvözlök. Büszke vagyok, mint feledhetetlen József nádor unokája, azon hires történelmi nemzetség nevét viselni, mely Magyarország fennállása óta mindig hűséggel volt a haza iránt.

A keresst miatt. A budapesti ügyvédi kamara feddésre ítélte dr. Ladányi Miklós ügyvédjelöltet azon tettéért, mert egy tárgyaláson nem akart részt venni, mivel a járásbíró asztalán ott volt a keresst a feszülettel. Furcsa dolog is, eddig a király nevében ítélték, s most a Krisztus nevében akarnak itélni.

Szerkesztő postája.

Olvasóinknak: A mult számban közölt bibliai kérdés helyes megfejtése:

Apostolok cselek: IX. 1—30.

Helyesen fejtették meg: Borbély S. (1), Barna András (1), Vass Sándor (1), Megyeri K. (1), Gál J. (1), Bogdán J. (1), Somodi (1), Brandt V. (1), Héczey J. (1), Varga (1), Istvánffy Pál.

Pásztor, E számba későn érkezett; de a jövő alkalommal okvetlen leadjuk. A többi is jönni fog rendre. Üdvözlöt.

Biróffy. Köszönjük lapunk iránti érdeklődését. Küldeményéből fogunk felhasználni.

B. D. Makfalva. A Felméri M. ezimére küldött lap ismét visszajött. Miért? Kérünk némi felvilágosítást!

Z. A. Gölniczbánya. Kérésének eleget tettünk a mennyiben lehetett. A kérdéses cikk még két számunkban folytatódik. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

B. S. Utrecht. A cikket köszönettel vettük; kérünk többet is ilyet. A küldött összegből 4 koronát a «Vasárnap szeretet alapjára» ezennel köszönettel nyugtáztunk; a másik 4 koronát pedig a jelzett célra fordítottuk. Üdvözlöt és jó kívánat!

Tudakozzátok az irásokat. János ev. V. 39.

Kalauz Biblia olvasáshoz a következő héten.

Vasárnap, decz.	1. Ézsaiás XL. 1 - 11. Krisztus eljövele testben.
Hétfő,	2. I. Mózes XLIX. 8 - 12. Jövendölés a Messiás eljövételéről.
Kedd,	3. Máté XXI. 1—9. Imé! jó a te királyod.
Szerda,	4. Római lev. XIII. 11—14. Az idvesség közalgése. Öltözzétek fel a Krisztust!
Csütörtök,	5. Ézsaiás XII 1—6. és XXV. 6 - 9. Öröm Krisztus országában.
Péntek,	6. Ézsaiás LX. 1—6. Isten népének boldogsága, az Ur eljövetelekor.
Szombat,	7. Zsolt. XXIV. A mennyei Király bevonulása; a seregeknek Ura jó.

Zsoltár 100. 1—2. v. (I. Advent): *Örvendezzettek az Urnak, földnek minden lakosai; szolgáljatok az Urnak vigassággal, menjétek Ő eleibe örömmel!*

* * *

Keressünk feleletet a következő bibliai kérdésre.

==== Kit választottak meg Judás helyett 12-ik apostolnak? =====

* Lapunk minden számában hozunk ezután ilyen bibliaikérdést; a kik tiz kérdésre helyes feleletet küldenek, azok közül egynek — kire a sorsolás esni fog — lapunkat egy negyed évig ingyen megküldjük. Megfejtéseket (egy levelezőlapon) minden héten szerdáig, e rovat vezetőjének: **Birtha József** ezimére (Kolozsvár, ref. theologia 5. ajtó,) tessék elküldeni

Nyomatott Gámán János Örököse könyvnyomdájában, Kolozsvárt.